

Lukáš 7, 1-10 - Dál než vyslyšení

Neděle 7.3.21

Dnešním čtením se připojujeme k celocírkevní akci 40 dní s Biblií, která má letos jako hlavní téma modlitbu Páně. Nejde jen o výklad tohoto textu. Nabízí se tu i pohled na další souvislosti učení o modlitbě, jak je obsažené v Novém zákoně. Dnešní čtení z evangelia souvisí s místem a významem přímluvné modlitby v našich životech.

Přímluvná modlitba se zdá být tím jednodušším. Právě v nouzi, nemoci nebo jiném ohrožení života se lidé nejčastěji modlí za sebe i za druhé. Nemusí být ani nějak jasně křesťansky věřící. Ohrožení vlastního života nebo života našich blízkých je impuls hledat pomoct doslova, „kde se dá“. Pán Ježíš ale dává příběhu o uzdravení setníkovy otroka jinou pointu než, že nemocný byl uzdraven. Příběh nekončí u vyslyšení proseb a uzdravení. Jde dál než vyslyšení. Ježíš pocítí setníkovu víru.: Když to Ježíš uslyšel, podivil se, obrátil se k zástupu, který ho následoval, a řekl: „Pravím vám, že tak velikou víru jsem nenalezl ani v Izraeli.“ (Lukáš 7,9). V modlitbě nejde jen o to, čeho u Boha dosáhneš, ale kým s v Bohu stáváš. Podívejme se podrobněji na účastníky příběhu.

Setník kdo byl a jeho situace:

Setník byl nižší důstojník v římských legiích nebo jejich pomocných sborech. Nebyl jistě Izraelec, ale asi ani ne Říman. V provinciích tehdejší římské říše, často sloužili i v důstojnických funkcích příslušníci jiných národů, v oblasti východního Středomoří to mohli být třeba Syřané nebo Egyptané. Na tomto setníkovy je zvláštní jeho víra v Boha Izraele, která se projevuje jeho podporou stavby synagogy – židovské školy a modlitebny. Setník nejspíš patřil do skupiny tzv. proselytů. Proselyté byli lidé nežidovského původu, kteří ale přijali víru v jediného Boha Izraele a více či méně zachovávali mojžíšský zákon.

Další zvláštností na setníkovy byla jeho láska k otroku z jeho domácnosti. Otroci v antické době přes svoje nízké společenské postavení mohli mít v domácnosti, ke které patřili, takřka postavení rodinných příslušníků. Jak to bylo možné? Pochopit to můžeme pohledem i třeba do nedávné minulosti. Například pro dříve slavného šumavského spisovatele Karla Klostermanna byla podle jeho pamětí velice důležitou osobou, možná důležitější než jeho vlastní matka, obyčejná služka a chůva. Malému Karlu i dalším dětem z rodiny Klostermannových její láska a péče nahrazovala nedostatek zájmu ze strany rodičů, kteří byli vytíženi svými povinnostmi.

Možná onen otrok byl v dětství setníkově podobnou důležitou a tedy milovanou osobou, které chtěl setník oplatit jeho lásku a péči.

Dále zde máme židovské starší, kteří jsou zde jsou líčeni sympaticky, Ježíše uznávají a přimlouvají se za setníka. Připomínají jeho zásluhy. Ježíš s nimi hezky jedná. Pán Ježíš vůči nim nevystupuje jako buřič proti autoritám ze zásady. To, co mu vadí na jiných náboženských představitelích jeho doby, je zbožné pokrytectví, omezená bigotnost a zneužívání moci. Židovští starší mluví hezky o setníkovy. Říkají

Pánu Ježíši: „Je hoden, abys mu to udělal; neboť miluje náš národ, i synagógu nám vystavěl.“ (v.4).

Co na to setník?

Nestaví na svých zásluhách, ale na své víře v Boží slovo. Celou záležitost pojednává „po vojensku“. Říká: „Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu. Proto jsem se ani neodvážil k tobě přijít. Ale dej rozkaz, a můj sluha bude zdrav. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému ‚jdi‘, pak jde; jinému ‚pojď sem‘, pak přijde; a svému otroku ‚udělej to‘, pak to udělá.“ (Lukáš 7,6-8). Jeho slova: „...nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu...“ se opakují v množství kostelů dodnes.

Setník ví o své nehodnosti. Není to jen nízké sebevědomí ale objektivní hodnocení situace. Před Bohem nemáme nikdo nárok, protože on nám daroval život a protože nás vykoupil obětí svého Syna. Zároveň zde můžeme cítit uznání přednosti vyvoleného národa. Tak svému poslání rozuměl zřejmě i samotný Pán Ježíš. On říká, že přišel především kvůli Izraeli: „Jsem poslán ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“- Mt 15,24). To byl Ježíšova odpověď pohanské ženě, která Ho prosila o uzdravení své dcerky.

Co na to my?

1. Nestav na zásluhách a zkušenostech ale na víře v pouhé Boží slovo. Nakonec nezáleží našem postavení, zásluhách, zkušenostech, znalostech a kdoví čem ještě. Naše pozemská pouť končí smrtí, která nám všechno toto sebere. Ale nemůže zničit Boží slovo, slovo zaslíbení. Proto nám vždycky jako základ všeho zbývá je víra ve Slovo. Ani modlitbu nestav na okamžitých pocitech, které nás někdy k modlitbě naléhavě vedou a jindy nás ukolébávají ale na důvěře v Slovo.

2. Společenství víry má smysl! Setník sám nemá odvahu jít za Ježíšem. Jsou to ale jiní – starší té obce, kteří za Ježíšem jdou. To je povzbuzení v našich modlitbách za druhé ujištění, že modlitby druhých za nás mají svůj smysl. Společenství víry překonává hranice času i prostoru a spojuje lidi, kteří by jinak k sobě těžko našli cestu. Židé mohli jinak vnímat setníka jako nečistého pohana, který slouží modlám a okupační mocnosti. Setník zase mohl Židy vidět jen jako porobený národ spojený s nepochopitelnou pověrou a neschopný si sám vládnout. Ve víře sice nemohou alespoň tady na zemi zmizet rozdíly mezi lidmi, ale víra je může přemostit.

3. Co se děje skrze přímlyvnou modlitbu se světem i námi? Skrze přímlyvnou modlitbu, ať už je vyslyšena v předmětu, za který se modlíš, nebo ne, přijímáš charakter Božího dítěte. Dítě se obrací k rodičům, i když mu někdy nemohou z různých důvodů vyhovět vždycky tak, jak by si přálo. Bůh nás stvořil, protože nechtěl být sám. Chtěl se s námi podělit. Naše prosby jsou jeho radostí. Irenej z Lyonu (jedna z vůdčích osobností rané církve - žil ve 2. stol.) píše: "Když na samém počátku stvořil Bůh člověka, stvořil ho proto, aby jej zahrnul svými dary. Patriarchy vyvolil proto, aby je spasil. Předem si vytvářel svůj lid, když učil nevědomé následovat Boha. Ustanovoval proroky, aby zvykal člověka být nositelem Božího

Ducha na zemi a mít společenství s Bohem. Bůh nikoho nepotřebuje, ale těm, kteří potřebují jeho, nabízí své společenství."

Bůh touží po tobě i mně. V Kristu to dokázal. V jednom starém hymnu o Pánu Ježíši Kristu se říká:

„Láska mi dala z nebe / sestoupit v tento svět,/ ona mi káže sebe/ dát v oběť,
i svou krev.“

Nech se touto Láskou získat, odevzdej se jí, nech se jí zajmout. Pak budou naplněné ty skutečné potřeby, na kterých stojí náš život nyní i do věčnosti. Amen.